Saistošo noteikumu Nr. 34
„Par ārpusģimenes aprūpes un sociālo garantiju nodrošināšanu bāreņiem un bez vecāku gādības palikušiem bērniem Tukuma novada pašvaldībā"
paskaidrojuma raksts

Paskaidrojuma raksta sadaļas	Norādāmā informācija
1. Projekta nepieciešamības pamatojums	Bērnu tiesību aizsardzības likuma 12. panta trešā un ceturtā daļa noteic, ka bērnam, kurš nesaņem pietiekamu vecāku aprūpi, ir tiesības uz valsts un pašvaldības sociālo palīdzību un sociālajiem pakalpojumiem, Ministru kabineta noteiktajām sociālajām garantijām. Ministru kabineta 2018. gada 16. jūnija noteikumu Nr. 354 "Audžuģimenes noteikumi" 78. punkts paredz pašvaldības pienākumu noteikt audžuģimenes atlīdzības un pabalstu, kuri saistīti ar bērna aprūpi audžuģimenē, apmēru un saņemšanas kārtību. Likuma "Par palīdzību dzīvokļa jautājumu risināšanā" $25.^{2}$ panta piektā daļa un Ministru kabineta 2005. gada 15. novembra noteikumu Nr. 857 "Noteikumi par sociālajām garantijām bārenim un bez vecāku gādības palikušajam bērnam, kurš ir ārpusģimenes aprūpē, kā arī pēc ārpusģimenes aprūpes beigšanās" 27., 30., 31. un $31.^{1}$ punkts nosaka pašvaldības pienākumu izmaksāt sociālās garantijas bāreņiem un bez vecāku gādības palikušiem bērniem, sociālo garantiju minimālos apmērus. Administratīvi teritoriālās reformas rezultātā Tukuma novada pašvaldības teritorijā spēkā ir četri saistošie noteikumi, kuri nosaka atlīdzības audžuģimenei, pabalsta bērna uzturam un mīkstā inventāra iegādei apjomu, kā arī sociālo garantiju bāreņiem un bez vecāku gādības palikušiem bērniem apmēru un saņemšanas kārtību. Pašreiz Tukuma novada teritorijā vairākās teritorijas vienībās ir spēkā dažādi pabalstu un sociālo garantiju apmēri un piešķiršanas kārtība. Administratīvo teritoriju un apdzīvoto vietu likuma Pārejas noteikumu 17. punkts noteic, ka 2021. gada pašvaldību vēlēšanās ievēlētā novada dome izvērtē novadu veidojošo bijušo pašvaldību pieņemtos saistošos noteikumus un pieņem jaunus novada saistošos noteikumus. Līdz novada saistošo noteikumu spēkā stāšanās dienai, bet ne ilgāk kā līdz 2022. gada 1. jūnijam ir spēkā novadu veidojošo bijušo pašvaldību saistošie noteikumi. Viena vienota normatīvā akta izdošana vienā administratīvajā teritorijā nodrošinās efektīvāku ārpusģimenes aprūpes finansēšanu, vienotu pieeju sociālo garantiju bāreņiem un bez vecāku gādības palikušiem bērniem saņemšanu visā novadā, tādejādi mazinās nevienlīdzību sociālo garantiju saņemšanai viena novada teritorijā.
2. Īss projekta satura izklāsts	Noteikumi nosaka kārtību, kādā Tukuma novada pašvaldība finansē ārpusģimenes pakalpojumu audžuģimenēs, kā arī sociālo garantiju bāreņiem un bez vecāku gādības palikušiem bērniem apmērus un saņemšanas kārtību.
3. Informācija par plānoto projekta ietekmi uz pašvaldības budžetu	Plānotais pašvaldības budžeta pieaugums 2022. gadam apmēram 16 000 *euro*.

4. Informācija par plānoto projekta ietekmi uz uzņēmējdarbības vidi pašvaldības teritorijā	Projekts šo jomu neskar.
5. Informācija par administratīvajām procedūrām	Administratīvajām procedūrām tiek pakļauta lēmuma pieņemšana, izpildes administrēšana un pārsūdzība.
6. Informācija par konsultācijām ar privātpersonām	Nav organizētas.

Domes priekšsēdētājs (paraksts) G. Važa

TUKUMA NOVADA DOME

Reģistrācijas Nr.90000050975
Talsu iela 4, Tukums, Tukuma novads, LV-3101
Tālrunis 63122707, mobilais tālrunis 26603299, 29288876
www.tukums.lv e-pasts: pasts@tukums.lv

APSTIPRINĀTI
ar Tukuma novada Domes 27.10.2021.
lēmumu (prot. Nr. 21, 9.§)

SAISTOŠIE NOTEIKUMI
Tukumā

2021. gada 27. oktobrī **Nr. 34**
(prot. Nr. 21, 9.§)

Par ārpusģimenes aprūpes un sociālo garantiju nodrošināšanu bāreņiem un bez vecāku gādības palikušiem bērniem Tukuma novada pašvaldībā

Izdoti saskaņā ar likuma „Par pašvaldībām" 43. panta trešo daļu, "Par palīdzību dzīvokļa jautājumu risināšanā" 25.[2] panta piekto daļu, Ministru kabineta 2005. gada 15. novembra noteikumu Nr. 857 "Noteikumi par sociālajām garantijām bārenim un bez vecāku gādības palikušajam bērnam, kurš ir ārpusģimenes aprūpē, kā arī pēc ārpusģimenes aprūpes beigšanās" 27., 30., 31. un 31.[1] punktu, Ministru kabineta 2018. gada 26. jūnija noteikumu Nr. 354 "Audžuģimenes noteikumi" 78. punktu

I. Vispārīgie noteikumi

1. Saistošie noteikumi nosaka kārtību, kādā Tukuma novada pašvaldība finansē ārpusģimenes pakalpojumu audžuģimenēs vai drošos apstākļos, kā arī sociālās garantiju bāreņiem un bez vecāku gādības palikušiem bērniem apmērus un saņemšanas kārtību.

II. Atlīdzība par ārpusģimenes aprūpes pienākumu pildīšanu

2. Audžuģimene, izņemot specializētā audžuģimene, atkarībā no ar Tukuma novada bāriņtiesas lēmumu audžuģimenē ievietoto bērnu skaita, ja bērnu ievieto audžuģimenē uz laiku, kas ir mazāks par mēnesi, tai skaitā drošos apstākļos, saņem atlīdzību par audžuģimenes pienākumu pildīšanu, tādā apmērā, kādu noteicis Ministru kabinets. Ja bērns ievietots drošos apstākļos ģimenē (pie personas), kurai nav audžuģimenes statuss, pašvaldība maksā atlīdzību par bērnam nodrošināto aprūpi tādā apmērā, kādu minimālā apmērā par audžuģimenes pienākumu pildīšanu noteicis Ministru kabinets, neatkarīgi no bērna ievietošanas drošos apstākļos laika.

3. Ar mērķi stiprināt un vairot Tukuma novada administratīvajā teritorijā esošās audžuģimenes, kuras nodrošina aprūpi Tukuma novada pašvaldības administratīvajā teritorijā deklarētiem bērniem, kā arī lai sekmētu audžuģimenē ievietota bērna saskarsmi ar bioloģisko ģimeni, Tukuma novada pašvaldība nosaka un izmaksā pabalstu par audžuģimenes pienākumu pildīšanu 25,00 *euro* mēnesī par katru Tukuma novada pašvaldības teritorijā dzīvesvietu deklarējušu un ar Tukuma novada bāriņtiesas lēmumu audžuģimenē ievietotu bērnu.

4. Atlīdzību par ārpusģimenes pakalpojuma sniegšanu un pabalstu par audžuģimenes pildīšanu pamatojoties uz līgumu, kurš noslēgts starp Tukuma novada sociālo dienestu un ārpusģimenes pakalpojuma sniedzēju, izmaksā līdz kārtējā mēneša 15. datumam par iepriekšējā mēnesī nodrošināto ārpusģimenes aprūpi.

III. Pabalsts bērna uzturam un pabalsts apģērba un mīkstā inventāra iegādei

5. Tukuma novada pašvaldība par katru ar Tukuma novada bāriņtiesas lēmumu ārpusģimenes aprūpē ievietotu bērnu izmaksā audžuģimenei vai personai, kura nodrošina bērna aprūpi drošos apstākļos, pabalstu bērna uzturam 280,00 *euro* mēnesī. Ja bērns ārpusģimenes aprūpē ir mazāk par vienu mēnesi, pabalsta apmērs tiek aprēķināts un izmaksāts proporcionāli sniegtajam ārpusģimenes aprūpes dienu skaitam.

6. Pabalstu bērna uzturam, pamatojoties uz līgumu, kurš noslēgts starp Tukuma novada sociālo dienestu un ārpusģimenes pakalpojuma sniedzēju, izmaksā līdz kārtējā mēneša 15. datumam par attiecīgo mēnesi. Pirmreizēji ievietojot bērnu ārpusģimenes aprūpē, pabalstu izmaksā divu nedēļu laikā no ievietošanas dienas.

7. Tukuma novada pašvaldība par katru ar Tukuma novada bāriņtiesas lēmumu ārpusģimenes aprūpē ievietotu bērnu, izņemot, ja bērns ievietots drošos apstākļos, izmaksā audžuģimenei pabalstu apģērba un mīkstā inventāra iegādei 150,00 *euro* gadā. Objektīvu apstākļu dēļ Tukuma novada sociālais dienests ir tiesīgs izsniegt pabalstu bērna apģērba un mīkstā inventāra iegādei mantiskā veidā.

8. Ievietojot bērnu audžuģimenē (pirmreizēji viena gadījuma ietvaros), pabalstu bērna apģērba un mīkstā inventāra iegādei piešķir un izmaksā audžuģimenei 50% apmērā. Otru pabalsta daļu bērna apģērba un mīkstā inventāra iegādei izmaksā pēc sešiem mēnešiem.

9. Audžuģimenēs, kurās bērns ievietots ilgāk par gadu, pabalstu bērna apģērba un mīkstā inventāra iegādei Tukuma novada sociālais dienests izmaksā trīs daļās 12 mēnešu periodā.

10. Ja laikā, kamēr bērns atrodas audžuģimenē, pabalsts bērna apģērba un pabalsts mīkstā inventāra iegādei netiek apgūts, atlikušais pabalsta apmērs, izbeidzot bērna uzturēšanos audžuģimenē, piecu darba dienu laikā audžuģimenei ir jāatmaksā Tukuma novada sociālajam dienestam atpakaļ. Ja bērns tiek ievietots no vienas audžuģimenes citā audžuģimenē, atlikušais pabalsta apmērs tiek izmaksāts tai audžuģimenei, kura turpina nodrošināt bērna aprūpi.

11. Pabalsta mīkstā inventāra iegādei izmaksas kārtību neietekmē bērna atrašanās konkrētā audžuģimenē, bet gan bērna atrašanās audžuģimenes aprūpē kopējais laiks.

12. Pabalstu mīkstā inventāra iegādei, pamatojoties uz līgumu, kurš noslēgts starp Tukuma novada sociālo dienestu un audžuģimeni, izmaksā līdz attiecīgā izmaksas mēneša 15. datumam. Pirmreizēji ievietojot bērnu audžuģimenē, pabalstu izmaksā divu nedēļu laikā no ievietošanas dienas.

13. Tukuma novada sociālajam dienestam ir tiesības veikt pabalsta bērna uzturam un pabalsta apģērba un mīkstā inventāra iegādei izlietojuma uzraudzību. Audžuģimenei un personai, kura nodrošina bērna aprūpi drošos apstākļos, ir pienākums veikt pabalsta bērna uzturam izlietojumu (rakstisks pārskats) un pabalsta apģērba un mīkstā inventāra iegādei izlietojuma (čekus, kvītis, maksājuma uzdevumus) uzskaiti, ja tāds izmaksāts, vienu gadu no pabalsta izmaksas brīža un pēc Tukuma novada sociālā dienesta pieprasījuma izsniegt informāciju par pabalstu izlietojumu.

IV. Sociālās garantijas bārenim un bez vecāku gādības palikušajam bērnam pēc pilngadības sasniegšanas

14. Tukuma novada pašvaldība pilngadību sasniegušam bērnam pēc ārpusģimenes aprūpes izbeigšanas audžuģimenē, ja lēmumu par bērna ārpusģimenes aprūpi pieņēmusi Tukuma novada bāriņtiesa, līdz 24 gadu vecuma sasniegšanai izmaksā šādas sociālās garantijas:

14.1. vienreizēju pabalstu sadzīves priekšmetu un mīkstā inventāra iegādei – 820,05 *euro*. Pabalstu izmaksā 10 (desmit) darba dienu laikā pēc lēmuma par pabalstu sadzīves priekšmetu un mīkstā inventāra iegādei pieņemšanas.

14.2. vienreizēju pabalstu patstāvīgas dzīves uzsākšanai:

14.2.1. 260,00 *euro*;

14.2.2. personai ar invaliditāti, ja noteikta invaliditāte no bērnības – 338,00 *euro*.

Pabalstu izmaksā 10 (desmit) darba dienu laikā pēc lēmuma par pabalsta izmaksu patstāvīgas dzīves uzsākšanai pieņemšanas.

14.3. pabalstu ikmēneša izdevumiem bērnam, kurš mācās vai studē vispārējās, profesionālās izglītības iestādē, augstskolā vai koledžā, kas ir tiesīga izsniegt valsts atzītus vispārējās izglītības vai valsts atzītus profesionālo izglītību un profesionālo kvalifikāciju apliecinošus dokumentus, valsts atzītus diplomus, un saskaņā ar izglītības jomu regulējošajos normatīvajos aktos noteikto kārtību apgūst izglītības programmu:

14.3.1. 130,00 *euro* mēnesī;

14.3.2. personai ar invaliditāti, ja noteikta invaliditāte no bērnības - 169,00 *euro* mēnesī.

Pabalstu ikmēneša izdevumiem izmaksā līdz katra mēneša 15. datumam par attiecīgo mēnesi. Pirmreizēji piešķirot pabalstu, to izmaksā 10 (desmit) darba dienu laikā no lēmuma par ikmēneša izdevumiem pieņemšanas.

14.4. Mājokļa pabalstu. Aprēķinot mājokļa pabalstu, ņem vērā mājokļa platību 35 m^2, bet ne vairāk kā faktisko platību, izņemot, ja persona dzīvo atsevišķā vienistabas dzīvoklī vai istabā kopīpašnieku mājoklī, un šādus normatīvus:

14.4.1. izdevumi par dzīvojamās telpas lietošanu (īres maksa, nepieciešamie izdevumi par obligāti veicamajām pārvaldīšanas darbībām) īres līgumā noteiktā maksa, bet ne vairāk kā 5,00 *euro* par 1 m^2;

14.4.2. faktiskie izdevumi par apkuri (centrālo), bet ne vairāk kā 5,00 *euro* par 1 m^2;

14.4.3. izdevumi par gāzi atbilstoši skaitītāju rādījumiem, tai skaitā fiksētā maksa mājsaimniecībai, bet ne vairāk kā:

14.4.3.1. mājoklī ar gāzes plīti – 6 m^3;

14.4.3.2. mājoklī, kur karsto ūdeni iegūst, izmantojot gāzi, papildus 14.4.3.1. apakšpunktā noteiktajai normai – 3 m^3;

14.4.3.3. mājoklī, kur apkuri nodrošina ar gāzi – ne vairāk kā 0,95 *euro* par mājokļa 1 m^2 (bet ne vairāk kā par 35 m^2) mēnesī papildus 14.4.3.1. un 14.4.3.2. apakšpunktā noteiktajām normām.

14.4.4. Izdevumi par elektroenerģiju – izmaksas atbilstoši skaitītāju rādījumiem, ietverot sistēmas pakalpojumus, obligātā iepirkuma komponenti (OIK) un pievienotās vērtības nodokli (PVN), bet ne vairāk kā 100 kWh izmaksas mēnesī un papildus:

14.4.4.1. ja mājoklī ir stacionārā elektriskā plīts – 150 kWh;

14.4.4.2. mājoklī, kur karsto ūdeni iegūst, izmantojot elektroenerģiju, –50 kWh;

14.4.4.3. mājoklī, kur apkuri nodrošina ar elektroenerģiju, – izmaksas atbilstoši skaitītāju rādījumiem, bet ne vairāk kā 0,95 *euro* par mājokļa 1 m^2 (bet ne vairāk kā par 35 m^2) sešus mēnešus gadā (apkures sezonā);

14.4.5. Izdevumi par auksto ūdeni, kanalizāciju un karsto ūdeni atbilstoši īres vai apsaimniekošanas izdevumu vai komunālo maksājumu kvītī norādītajai summai vai, ja mājoklī ir ūdens skaitītāji, izmaksas atbilstoši ūdens skaitītāju rādījumiem, bet ne vairāk kā 6 m^3 izmaksas, no kurām ne vairāk kā 3 m^3 – karstā ūdens izmaksas mēnesī vienai personai;

14.4.6. Izdevumi individuālas apkures nodrošināšanai mājoklī ar cieto kurināmo (piemēram, malka, ogles, briketes, granulas), atbilstoši izdevumus apliecinošajā dokumentā norādītajai summai, bet ne vairāk kā 6 *euro* par mājokļa 1 m^2 (bet ne vairāk kā par 35 m^2), sešus mēnešus gadā (apkures sezonā). Mājokļa pabalsta aprēķinā kopējo cietā kurināmā iegādes izmaksu summu iekļauj viena mēneša mājsaimniecības izdevumos;

14.4.7. par viena ūdens skaitītāja uzstādīšanu vai pārbaudi – līdz 15 *euro*, bet ne vairāk, kā norādīts izdevumus apliecinošajā dokumentā;

14.4.8. par gāzes balonu ar tilpumu ne vairāk kā 50 litri – iegādes izmaksas summa reizi sešos mēnešos;

14.4.9.par telekomunikāciju un interneta lietošanu – līdz 20 *euro* mājsaimniecībai mēnesī, bet ne vairāk, kā norādīts pakalpojumu sniedzēja rēķinā;

14.4.10. atbilstoši īres vai apsaimniekošanas izdevumu vai komunālo maksājumu kvītī norādītajai summai mēnesī par citiem ar mājokļa apsaimniekošanu saistītajiem izdevumiem (tai skaitā atkritumu izvešana, daudzdzīvokļu dzīvojamās mājas energoefektivitātes pasākumu veikšana, zemes nomas maksa daudzdzīvokļu dzīvojamā mājā, nekustamā īpašuma nodokļa samaksa normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā, ņemot vērā personai noteiktos nodokļa atvieglojumus, izdevumi par mājokļa apdrošināšanu, asenizācijas pakalpojumi),vienai personai, proporcionāli mājoklī dzīvojošo personu skaitam.

15. Lai saņemtu sociālās garantijas, pilngadību sasniedzis bērns pēc ārpusģimenes aprūpes izbeigšanas vēršas Tukuma novada sociālajā dienestā. Sociālās garantijas tiek izmaksātas, pamatojoties uz Tukuma novada sociālā dienesta lēmumu par attiecīgā pabalsta piešķiršanu.

16. Saistošo noteikumu 14.1. un 14.2. apakšpunktos noteiktos pabalstus piešķir tādā apmērā, kādā tie tika noteikti uz bērna pilngadības sasniegšanas dienu.

17. Mājokļa pabalstu piešķir uz trīs mēnešiem, 10 (desmit) dienu laikā no iesnieguma par mājokļa pabalsta pieprasīšanu. Mājokļa pabalstu piešķir un izmaksā ar to mēnesi, kurā saņemts iesniegums par mājokļa pabalsta pieprasīšanu.

18. Pabalstu ikmēneša izdevumiem piešķir ar dienu, kad iestājušies apstākļi, kuri ir par pamatu pabalsta ikmēneša izdevumu piešķiršanai, uz laiku, kamēr bērns mācās vai studē izglītības iestādē. Pabalsta ikmēneša izdevumiem izmaksu pārtrauc ar mēnesi, kurā tiek pārtrauktas mācības vai studijas izglītības iestādē.

19. Lēmumus par sociālo garantiju piešķiršanu vai atteikumu piešķirt sociālās garantijas, ja persona neatbilst sociālo garantiju saņemšanas nosacījumiem, var apstrīdēt Tukuma novada pašvaldības Administratīvo aktu strīdu komisijā. Lēmuma apstrīdēšanas kārtība tiek norādīta lēmumā.

V. Noslēguma jautājumi

20. Saistošie noteikumi stājas spēkā 2022. gada 1. janvārī.

21. Ar šo noteikumu spēkā stāšanās dienu spēku zaudē:

21.1. Tukuma novada Domes 2013. gada 25. aprīļa saistošie noteikumi Nr. 10 „Par Tukuma novada pašvaldības finansiālo atbalstu audžuģimenēm un sociālajām garantijām bāreņiem un bez vecāku gādības palikušajiem bērniem";

21.2. Engures novada domes 2016. gada 26. janvāra saistošie noteikumi Nr. 7 "Par Engures novada pašvaldības palīdzību audžuģimenei";

21.3. Engures novada domes 2016. gada 26. janvāra saistošie noteikumi Nr. 8 "Par Engures novada pašvaldības palīdzību bāreņiem un bez vecāku gādības palikušajiem bērniem";

21.4. Kandavas novada domes 2019. gada 19. augusta saistošie noteikumi Nr. 14 „Par materiālo atbalstu bāreņiem un bez vecāku gādības palikušajiem bērniem un audžuģimenēm".

Domes priekšsēdētājs (paraksts) G. Važa